

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 18C/12/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418200899
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Rajňák
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2021:4418200899.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky sudcom JUDr. Petrom Rajňákom v spore žalobcov: 1/ D. G., P. XX.XX.XXXX, Y. E., G. N. U. XXX/XX, občan SR, 2/ G. J., P. XX.XX.XXXX, Y. A.N. XXXX, občan SR proti žalovaným: 1/ O. W., P. XX.XX.XXXX, Y. X., H. XXXX/XX, občan SR, 2/ T. W., P. XX.XX.XXXX, Y. X., H. XXXX/XX, občan SR, o vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a** .

Súd žalovaným nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa cestou svojho právneho zástupcu žalobou doručenu na súd dňa 20.02.2018 domáhali, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom po 600 eur do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a mesačne sumu 50 eur každému z nich titulom bezdôvodného obohatenia počnúc od 01.03.2018 resp. od právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku až do odstránenia protiprávneho stavu zo strany žalovaných v 1. a 2. rade. Žalobu odôvodnili tým, že nebohy I. J. bol bratom žalobcov, naposledy býval v X.A. na ulici H. XX. Vo veci je vedené dedičské konanie, ktoré bolo prerušené preto, že súd odkázal žalovaných na podanie žaloby o určenie, že sú dedičmi po poručiťovi. Predmetom dedenia má byť majetok poručiťoľa okrem iného nehnuteľnosť zapísaná Okresným úradom Nové Zámky, katastrálny odbor na LV č. XXXX, ktorá bola vo výlučnom vlastníctve poručiťoľa. V domovej nehnuteľnosti, ktorú do svojej smrti poručiťeľ vlastnil bývajú a užívajú ju žalovaní. Žalobcovia uviedli, že žalovaných požiadali o uzavretie nájomnej zmluvy, žalovaní však s uzavretím nájomnej zmluvy nesúhlasili. Podľa žalobcov zo strany žalovaných došlo voči nim k bezdôvodnému obohateniu. Sumu 50 eur mesačne ako nájomné pre každého zo žalobcov považujú za adekvátnu.

2. Na predbežnom prejednaní sporu dňa 11.12.2018 súd konanie vo veci prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod č.k. 8D/132/2017 uznesením, ktoré bolo vyhlásené v rámci predbežného prejednanja veci. Kvôli tomu, že sporové strany boli prítomné na pojednávaní a vzdali sa práva na podanie odvolania voči vyhlásenému uzneseniu, súd upustil od písomného vyhotovenia vyhláseného uznesenia.

3. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 8D/132/2017 zo dňa 23.01.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2020 bolo dedičské konanie po I. J. právoplatne skončené, súd teda v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia pokračoval.

4. Právny zástupca žalobcov podaním doručeným na súd dňa 25.06.2020 zobral žalobu žalobcov v druhom, treťom a piatom rade späť a žiadal, aby súd konanie v tejto časti zastavil.

5. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 18C/12/2018 zo dňa 06.08.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 02.09.2020, súd konanie vo veci žaloby žalobcov v druhom, treťom a piatom rade zastavil.

6. Právny zástupca žalobcov podaním doručeným na súd dňa 19.08.2020 súdu oznámil, že žalobkyni v prvom rade D. G. a žalobcovi vo štvrtom rade G. J.Š. vypovedal plnú moc.

7. Súd vyzval žalobcov v prvom a štvrtom rade, aby oznámili, či na žalobe trvajú, žalobcovia v prvom a štvrtom rade na výzvu súdu nereagovali, súd teda vo veci nariadil predbežné prejednanie sporu.

8. V rámci predbežného prejednanie sporu žalobkyňa v 1. rade uviedla, že na žalobe trvá, chce, aby zaplatili tú škodu čo tam spravili, elektrinu, plyn, aby tam bolo tak ako bolo. Požadovala zaplatiť každý mesiac 50 eur odvtedy ako tam bývajú. Uviedla, že 50 eur požaduje od 01.03.2018 tak ako je uvedené v žalobe. Uviedla ďalej, že sa dá všetko dokázať keď sa chce. Ona nemal chodiť do roboty a bude ich sledovať. Oni majú sami povedať. Žalobkyňa v 1. rade uviedla, že ona nie je spokojná, keď niekto zoberie peniaze a chce aj dediť.

9. Žalobca v 2. rade (teda G. J., P. XX.XX.XXXX) v rámci predbežného prejednanie sporu uviedol, že na žalobe trvá, brat mal veľkú úsporu a oni peniaze vybrali. On nevedel, že je to iba kvôli nájomnému a kvôli tomu nemusel prísť. Na žalobe trvá tak ako je uvedené v písomnom vyhotovení žaloby. Uviedol ďalej, že prišiel z vojny v roku 1966 a to boli štátne byty. Žalobca v 2. rade uviedol, že ak je to iba o tom, tak on nevie.

10. Žalovaný v 1. rade v rámci predbežného prejednanie sporu uviedol, že nárok žalobcu neuznáva, s nikým nespísal nájomnú zmluvu. V dome bývali od roku 2002. Jeho žena teda žalovaná v 2. rade išla k strýkovi.

11. Žalovaná v 2. rade v rámci predbežného prejednanie sporu uviedla, že išli bývať k strýkovi (I. J.). Dohodli sa, že budú spoločne zdieľať domácnosť a on im bol ako otec. Podieľali sa na nákladoch na bývanie. Bývali tam do konca roka 2017, on zomrel vo februári 2017. Potom sa odsťahovali. Myslí si, že boli zo zákona dedičmi, vie o tom, že nič nezdedili. Myslí si, že žalobcovia nemajú nárok na žiadne peniaze. So strýkom viedli spoločnú domácnosť a ona ho doopatrovala.

12. Súd vykonal dokazovanie výsluchom sporových strán, uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 8D/132/2017, výzvou zo dňa 22.11.2017, vyjadrením zo dňa 02.12.2017, ďalšími v spise doloženými dokladmi a zistil nasledovný skutkový a právny stav:

13. Z výsluchu sporových strán mal súd preukázané, že žalovaní od roku 2002 bývali u I. J., ktorý bol strýkom žalovanej v 2. rade. Z výsluchu žalovaných mal súd ďalej preukázané, že sa z domu I. J. odsťahovali na konci roka 2017.

14. Z uznesenia Okresného súdu Nové Zámky, č.k. 8D/132/2017 zo dňa 23.01.2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 23.01.2020 mal súd preukázané, že I. J. zomrel dňa 24.02.2017. Predmetom dedičského konania bola aj nehnuteľnosť zapísaná na LV č. XXXX v katastrálnom území X.A., dedičmi po I. J. boli pôvodní žalobcovia v prvom až piatom rade a Z. J.. Žalovaní po I. J. nededili.

15. Z výzvy zo dňa 22.11.2017 mal súd preukázané, že pôvodný právny zástupca žalobcov vyzval žalovaných, aby platili žalobcom nájomné vo výške 250 eur za každý mesiac. Uviedol, že je pravdou, že sa žalovaní ako dedičia prihlásili do dedičského konania po I. J. preto, že s ním tvorili minimálne rok pred jeho smrťou spoločnú domácnosť.

16. Z odpovede na výzvu zo dňa 02.12.2017 mal súd preukázané, že žalovaní aj po smrti poručiteľa naďalej užívali predmetné nehnuteľnosti. Mali za to, že smrťou poručiteľa sa spolu s ďalšími zákonnými dedičmi stali spoluvlastníkmi daných nehnuteľností. Uviedli, že požadované nájomné vo výške 250 eur za mesiac nie je adekvátne. Technický a stavebný stav nehnuteľností, teda dom potrebuje rekonštrukciu, čo sa týka pozemkov nedá sa na nich hospodáriť z dôvodu ich polohy preto, že sú väčšiu časť roka zaplavené vodou. Uviedli, že sa chceli s ostatnými spoluvlastníkmi dohodnúť na užívanie nehnuteľnosti, no nebol záujem. Uviedli ďalej, že kvôli tomu sa rozhodli dané nehnuteľnosti ďalej neužívať. V dome od

februára 2017 do konca novembra 2017 náklady spojené s nehnuteľnosťami zdieľali sami a majú za to, že ich dlh voči ostatným dedičom je plne splatený.

17. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

18. Podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

19. Podľa § 474 ods.1 Občianskeho zákonníka ak nededia poručiťovi potomci, dedí v druhej skupine manžel, poručiťovi rodičia a ďalej tí, ktorí žili s poručiťom najmenej po dobu jedného roka v spoločnej domácnosti a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiťa.

20. Podľa § 145 odsek 1 C.s.p., ak je žaloba vzatá späť celkom, súd konanie zastaví.

21. Podľa § 145 ods. 2 C.s.p. ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

22. Podľa § 171 ods. 2 C.s.p. ak je to možné a účelné, súd môže na predbežnom prejednaní rozhodnúť vo veci samej.

23. Súd konštatuje, že pôvodní žalobcovia v druhom, treťom a piatom rade zobrali žalobu späť, preto súd konanie v tejto časti zastavil.

24. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaní bývali v dome I. J., ktorý bol strýkom žalovanej v 2. rade od roku 2002. V dome bývali aj po smrti I. J., teda od februára 2017 do decembra 2017. Súd je toho názoru, že žalovaní sa mohli oprávnene domnievať, že sú dedičmi po I. J. preto, že s ním zdieľali spoločnú domácnosť dlhšie ako jeden rok. Súd mal preukázané, že žalovaní sa so žalobcami snažili dohodnúť o užívaní nehnuteľnosti po smrti I. J., preto, že zo strany žalobcov nebol o dohodu záujem, z nehnuteľností sa v decembri 2017 vysťahovali.

25. Žalobcovia nevedeli žiadnym spôsobom preukázať, prečo požadujú vydanie nedôvodného obohatenia (v ich ponímaní nájomného) právo v sume 50 eur mesačne ani prečo požadujú vydanie bezdôvodného obohatenia od 01.03.2018. V priebehu predbežného prejednávania veci žalobcovia poukazovali na okolnosti, ktoré vôbec nesúvisia s prejednávanou vecou - tvrdili, že požadujú náhradu bližšie neurčenej škody resp. vydanie peňažnej sumy, ktorá mala patriť I. J. a ktorú si mali žalovaní ponechať. Nevedeli predložiť ani navrhnúť žiadne dôkazy, ktoré by ich nárok potvrdzovali.

26. Podľa názoru súdu zo strany žalovaných nemohlo dôjsť k užívaniu nehnuteľnosti vo vlastníctve I. J. po jeho smrti k bezdôvodnému obohateniu. Žalovaní sa mohli oprávnene domnievať že sú dedičmi alebo spoludedičmi po I. J. a na základe takéhoto presvedčenia teda nehnuteľnosť ďalej užívať. Bez právneho významu nie je ani skutočnosť, že žalovaní platili náklady spojené s domovou nehnuteľnosťou aj po smrti I. J. a že I. J. doopatrovali - ak by súd žalobe vyhovel, bolo by to v rozpore so zásadou dobrých mravov.

27. Zásada dobrých mravov patrí medzi základné zásady platného Občianskeho zákonníka. Podľa § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Samotný zákonník však pojem dobrých mravov nedefinuje. Možno však usudzovať, že dobré mravy sú súborom pravidiel a mravných zásad, ktoré zákon presne nevymedzuje, ale očakáva, že výkon práv a povinností s nimi bude v súlade. Zásada dobrých mravov a jej aplikácia na výkon subjektívnych práv a povinností v konkrétnom práve dáva súdu silný nástroj na vyriešenie konkrétneho sporu podľa zásad morálneho príkazu podľa zásad morálneho príkazu rozhodovať vždy slušne a spravodlivo.

„Spravodlivosť musí byť prítomná vždy v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo, ako hodnotový ako hodnotový systém. Spravodlivosť je hodnotovým princípom, ktorý je spoločný pre všetky demokratické právne poriadky. Zásada súladu práv, resp. ich výkonu s dobrými mravmi predstavuje dôležitý princíp, ktorý v odôvodnených prípadoch dovoľuje zmierňovať tvrdosť zákona a dáva sudcovi priestor pre uplatnenie pravidiel slušnosti (ekvity). Pojem „dobré mravy“ nemožno chápať len ako súbor

morálnych pravidiel používaných ako korektív či doplňujúci obsahový faktor výkonu subjektívnych práva povinností, ale ako príkaz sudcovi rozhodovať v súlade s ekvitou“ (Nález Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 06.09.2005 Sp. zn. I ÚS 643/04)

28. Preto, že podľa názoru súdu užívaním nehnuteľností zo strany žalovaných po smrti I. J. k bezdôvodnému obohateniu nedošlo, preto, že žalobcovia v priebehu predbežného pojednania veci nevedeli špecifikovať sumu, ktorú požadovali ako bezdôvodné obohatenie a ani nenavrhli vykonať žiadne zmysluplné dôkazy a preto, že vyhovenie žalobe by bolo možné vnímať ako porušenie zásady dobrých mravov, súd žalobu zamietol už v štádiu predbežného pojednania veci.

29. O trovách konania súd rozhodol v súlade s §255 ods. 1 s prihliadnutím na § 262 ods. I C.s.p. žalobcovia trovy konania nepožadovali, súd im preto nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon exekúcie podľa osobitného zákona.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).